

Sygn. akt *XVII AmA 36/13*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:

Przewodniczący:	SSR (del.) Anna Maria Kowalik
Protokolant:	Andrzej Tracz

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) **Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**

o nałożenie kary pieniężnej

na skutek odwołania (...) Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, z dnia 26 listopada 2012 r. NR (...)

1. uchyla zaskarżoną decyzję;
2. zasądza od Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na rzecz (...) Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 1377 zł (tysiąc trzysta siedemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 360 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

SSR (del.) Anna Maria Kowalik

Sygn. akt XVII AmA 36/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 listopada 2012 roku nr (...) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: „Prezes UOKiK”) działając na podstawie art. 106 ust. 2 pkt 2 oraz art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) (dalej jako: „uokik”) nałożył na (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. karę pieniężną w wysokości 17 667 zł (słownie: siedemnaście tysięcy sześćset sześćdziesiąt siedem złotych), będącej równowartością 4 000 euro (słownie: cztery tysiące euro) z tytułu nieudzielenia informacji żądanych przez Prezesa UOKiK na podstawie art. 50 ww. ustawy w wezwaniu z dnia 18 lipca 2011 r. w postępowaniu wyjaśniającym o sygn. (...).

Od powyższej decyzji (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. (dalej: (...) lub Spółka) złożyła **odwołanie**, w którym zarzuciła Prezesowi UOKiK:

1. Naruszenie prawa materialnego tj. art. 48 ust. 1 i 2 uokik poprzez żądanie udzielenia informacji dotyczącej planów wprowadzenia do oferty (...), co nie jest objęte normą wyżej wymienionego przepisu;
2. Naruszenie prawa materialnego tj. art. 111 uokik poprzez jego niezastosowanie i pominięcie jego treści przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej;
3. Naruszenie prawa procesowego tj. art. 233 kpc w związku z art. 84 uokik poprzez ich niezastosowanie i brak wszechstronnej oceny zebranego materiału dowodowego.

W oparciu o przytoczone zarzuty Spółka wniosła o uchylenie decyzji w całości lub zmianę zaskarżonej decyzji w trybie art. 81 ust. 3 uokik poprzez odstąpienie od wymierzenia kary oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes UOKiK wskazał, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie i podtrzymał stanowisko przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 18 lipca 2011 r. Prezes UOKiK wszczął postępowanie wyjaśniające o sygn. (...) mające na celu:

I. ustalenie, czy we wzorcach umów przedkładanych konsumentom do podpisu przez wybrane podmioty rynku finansowego oferujące produkty służące dobrowolnemu, dodatkowemu oszczędzaniu na przyszłą emeryturę znajdują się zapisy mogące naruszać przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, co uzasadniałoby wszczęcie postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów;

II. ustalenie, czy we wzorcach umów przedkładanych konsumentom do podpisu przez wybrane podmioty rynku finansowego oferujące produkty służące dobrowolnemu, dodatkowemu oszczędzaniu na przyszłą emeryturę znajdują się zapisy mogące naruszać chronione prawem interesy konsumentów, co uzasadniałoby podjęcie działań określonych w odrębnych ustawach – kodeksie cywilnym oraz w kodeksie postępowania cywilnego;

III. badanie rynków, na których oferowane są przez przedsiębiorców produkty służące dobrowolnemu, dodatkowemu oszczędzaniu na przyszłą emeryturę.

Delegatura UOKiK w W., w toku przedmiotowego postępowania, pismem z dnia 18 lipca 2011 r. zawiadomiła wybrane podmioty rynku finansowego, w tym (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. o wszczęciu postępowania wyjaśniającego i jednocześnie wystąpiła o przekazanie na podstawie art. 50 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów informacji i dokumentów niezbędnych dla rozstrzygnięcia postępowania wyjaśniającego. Spółka otrzymała ww. wezwanie 22 lipca 2011 r., jednakże do Prezesa UOKiK nie wpłynęła stosowna odpowiedź.

W związku w powyższym, pismem z dnia 17 października 2011 r. Prezes Urzędu ponownie wezwał Spółkę do przekazania informacji i dokumentów wskazanych przez Prezesa UOKiK w piśmie z dnia 18 lipca 2011 r., pouczając o sankcji z art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. (...) udzieliło odpowiedzi na ponowne wezwanie pismem z dnia 28 października 2011 r. (fakt niesporny).

Mając na uwadze powyżej wskazane okoliczności, Prezes UOKiK uznał, iż zasadnym jest wszczęcie postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej w trybie art. 106 ust.2 pkt 2 uokik. Wobec powyższego, postanowieniem z dnia 9 grudnia 2011 r. wszczął postępowanie w sprawie nałożenia na (...) kary pieniężnej, o której mowa w art. 106 ust. 2 pkt 2 uokik, z tytułu nieudzielenia informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 50 ust. 1 i 2 ww. ustawy w wezwaniu z dnia 18 lipca 2011 r. w postępowaniu o sygn. (...).

Pismem z dnia 9 grudnia 2011 r. Spółka została zawiadomiona o wszczęciu niniejszego postępowania.

(...) ustosunkowało się do zarzutu postawionego w postanowieniu o wszczęciu niniejszego postępowania w piśmie z dnia 19 grudnia 2011 r. Spółka wyjaśniła, iż przyczyną opóźnienia w udzieleniu żądanych przez Prezesa Urzędu informacji był błąd zaistniały w związku z wdrażaniem w (...) nowego procesu obiegu korespondencji. Błąd ten, jak wskazała Spółka, został dokładnie przeanalizowany i podjęte zostały prace zmierzające do usprawnienia procesu obiegu korespondencji, ze szczególnym uwzględnieniem korespondencji urzędowej, traktowanej przez (...) priorytetowo. Spółka podkreśliła, że nie była jej intencją odmowa udzielenia informacji żądanych przez Prezesa Urzędu w wezwaniu z dnia 18 lipca 2011 r. oraz zapewniła, iż doloży najwyższej staranności, aby analogiczna sytuacja nie powtórzyła się w przyszłości.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stan faktyczny był w niniejszej sprawie w bezsporny. Powód nie kwestionował okoliczności nie udzielenia odpowiedzi na pismo Prezesa UOKiK z dnia 18 lipca 2011 roku. Wyjaśnił, że przyczyną nie udzielenia odpowiedzi na to pismo błąd zaistniały w związku z wdrażaniem w (...) nowego procesu obiegu korespondencji.

Zgodnie z art. 50 ust. 1 uokik przedsiębiorcy na żądanie Prezesa UOKiK obowiązani są do przekazywania wszelkich koniecznych informacji i dokumentów. Zgodnie z ust. 2 art. 50 uokik żądanie powinno zawierać:

- wskazanie zakresu informacji
- wskazanie celu żądania
- wskazanie terminu udzielenia informacji
- pouczenie o sankcjach za nieudzielenie informacji lub za udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd.

Niewątpliwie zawiadomienie z dnia 18 lipca 2011 roku (k.4 akt postępowania administracyjnego) spełniało wszystkie powyższe wymagania, albowiem wskazano w nim:

- cel żądania tj. ustalenie, czy we wzorach umów przedkładanych konsumentom nie znajdują się zapisy mogące naruszać przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
- wymieniono zakres żądanych informacji – odpis KRS, informacje o oferowanych przez przedsiębiorcę rodzajów produktów przeznaczonych do dobrowolnego, dodatkowego oszczędzania na przyszłą emeryturę i produktów oferowanych w ramach ww. rodzajów- według określonego wzoru stanowiącego załącznik do pisma, informacji, czy i od kiedy przedsiębiorca planuje wprowadzić do oferty nowy rodzaj produktu w postaci (...) oraz stosowanych obecnie w kontaktach z konsumentami drukowanych materiałów reklamowych dotyczących produktów, o których była mowa wcześniej,
- termin ich udzielenia – 7 dni oraz pouczenie o treści art. 106 ust. 2 pkt 2 uokik.

W piśmie z dnia 28 października 2011 roku stanowiącym odpowiedź na drugie wezwanie, z dnia 17 października 2011 roku, Spółka udzieliła wszystkich żądanych informacji (k.12 akt postępowania adm.).

Obowiązek udzielania wszelkich koniecznych informacji, niezbędnych Prezesowi UOKiK do realizacji ustawowych działań, ciąży na wszystkich przedsiębiorcach, którzy dysponują wiadomościami istotnymi dla prowadzonego przez Prezesa Urzędu postępowania. Każdy przedsiębiorca, do którego zwróci się Prezes UOKiK z żądaniem udzielenia stosownych informacji, zobowiązany jest do udzielenia odpowiedzi w sposób pełny, w terminie wskazanym przez Prezesa Urzędu, a informacje powinny być rzetelne i prawdziwe (art. 48 uokik).

W odwołaniu Spółka zarzuciła Prezesowi UOKiK naruszenie przepisu art. 48 ust. 1 i 2 uokik poprzez żądanie udzielenia informacji dotyczącej planów wprowadzenia do oferty (...), co nie jest objęte normą wspomnianego przepisu.

Z powyższym zarzutem nie można się zgodzić, albowiem przepis art. 48 ust. 2 uokik zawiera jedynie przykładowy katalog przypadków, w których może nastąpić wszczęcie postępowania wyjaśniającego. Katalog ten ma zatem charakter otwarty, co oznacza, że wszczęcie postępowania wyjaśniającego może nastąpić także w innych przypadkach. Stosownie do przepisu art. 48 ust. 2 postępowanie wyjaśniające może mieć na celu w szczególności:

- 1)wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie przepisów ustawy uzasadniające wszczęcie postępowania antymonopolowego, w tym, czy sprawa ma charakter antymonopolowy;
- 2)wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów;
- 3)badanie rynku, w tym określenie jego struktury i stopnia koncentracji;
- 4)wstępne ustalenie istnienia obowiązku zgłoszenia zamiaru koncentracji;
- 5)ustalenie, czy miało miejsce naruszenie chronionych prawem interesów konsumentów uzasadniające podjęcie działań określonych w odrębnych ustawach.

W niniejszej sprawie postępowanie wyjaśniające wszczęto z dwóch powodów. Pierwszym z nich była analiza rynku produktów służących dobrowolnemu, dodatkowemu oszczędzaniu na przyszłą emeryturę oraz planów przedsiębiorców w zakresie wprowadzenia do oferty nowego rodzaju produktu w postaci (...) Indywidualnego Konta Zabezpieczenia Emerytalnego (art. 48 ust. 2 pkt 3 uokik), drugim - analiza wzorców umownych wykorzystywanych przez wybrane instytucje finansowe do zawierania z konsumentami umów o prowadzenie (...) (art. 48 ust. 2 pkt 2 uokik).

Reasumując, wszczynając postępowanie wyjaśniające Prezes UOKiK działał w celu realizacji zadań ustawowych i w oparciu o obowiązujące przepisy prawa, tym samym nie naruszył przepisu prawa materialnego tj. art. 48 ust. 1 i 2 uokik.

Przechodząc do rozważań dotyczących zarzutu naruszenia przez Prezesa UOKiK przepisu art. 111 uokik poprzez jego niezastosowania przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej należy w pierwszej kolejności zwrócić uwagę na brzmienie przepisu art.106 ust. 2 pkt 2 uokik. Otóż uprawnia on Prezesa UOKiK do nałożenia kary pieniężnej w wysokości stanowiącej równowartość 50.000.000 euro w przypadku choćby nieumyślnego nieudzielenia przez przedsiębiorcę żądanych informacji. Przepis ten stanowi, że "Prezes UOKiK **może nałożyć karę pieniężną**", a zatem wydając decyzję o nałożeniu kary pieniężnej, Prezes UOKiK działa w ramach uznania administracyjnego, co oczywiście nie jest równoznaczne z dowolnością. W tym zakresie powinien on kierować się zasadą **równości i proporcjonalności**, jak również kryteriami określonymi w art. 111 u.o.k.k. Zasada proporcjonalności może uzasadniać także odstąpienie od nakładania kary pieniężnej na przedsiębiorcę, zwłaszcza jeśli okoliczności sprawy (np. niewielki zakres naruszenia, krótki okres jego trwania, brak istotnego naruszenia konkurencji wskutek naruszenia przepisów ustawy, brak winy naruszydca) przemawiają za nienakładaniem kary pieniężnej. W pewnych sytuacjach, w szczególności kiedy naruszenie przepisów ustawy zostało już usunięte przez przedsiębiorcę, nałożenie kary może okazać się środkiem nieprzydatnym, a zwłaszcza niekoniecznym do osiągnięcia zamierzonego celu (tak też Konrad Kohutek, Komentarz do ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Lex 2008).

W ocenie Sądu, okoliczności sprawy uzasadniały odstąpienie od wymierzenia kary przez Prezesa UOKiK. Po pierwsze, do naruszenia obowiązku ustawowego przez Spółkę doszło z winy nieumyślnej, albowiem nowo wprowadzony system obiegu korespondencji w (...) okazał się niedoskonały, w wyniku, czego doszło do nie udzielenia odpowiedzi na wezwanie Prezesa UOKiK z dnia 18 lipca 2011 roku. Po drugie, niezwłocznie po otrzymaniu drugiego wezwania, Spółka udzieliła wszelkich żądanych informacji i jednocześnie wyjaśniła przyczyny braku odpowiedzi na pierwsze

wezwanie, a ponadto zobowiązała się do dołożenia najwyższej staranności, aby podobna sytuacja nie powtórzyła się w przyszłości. Po trzecie, było to pierwsze naruszenie przepisów ustawy przez Spółkę. Po czwarte, na skutek zaniechania ze strony Spółki nie doszło do zagrożenia ani naruszenia interesu publicznego, o którym mowa w art. 1 uokik. Tymczasem, przesłanka interesu publicznego pozwala na weryfikację przez sąd celowości i zasadności zastosowanych przez organ ochrony konsumentów środków. Umożliwia także ocenę zasadności nałożenia kary pieniężnej, stanowiąc punkt odniesienia dla swobodnego uznania Prezesa Urzędu, przy korzystaniu z kompetencji przewidzianej w art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy (podobnie Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 czerwca 2013 roku, sygn. akt III SK 56/12 LEX nr 1341693 oraz w wyroku z dnia 16 października 2008 roku, sygn. akt III SK 2/08, Lex nr 599553).

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd uznał, że w okolicznościach sprawy nałożenie na Spółkę kary pieniężnej nie było konieczne, albowiem naruszenie przepisów ustawy zostało niezwłocznie usunięte przez Spółkę, która jednocześnie zobowiązała się do nienaruszania przepisów ustawy w przyszłości, zamierzony cel działania Prezesa UOKiK został osiągnięty, a działanie Spółki nie wywołało zagrożenia interesów konsumentów i innych przedsiębiorców.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 479^{31a} § 3 k.p.c. Sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. i obciążono nimi Prezesa UOKiK jako stronę, która przegrała proces. Do niezbędnych kosztów procesu poniesionych przez Spółkę zaliczono wynagrodzenie radcy prawnego należne stosownie do § 14 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. 2002r., Nr 163, poz. 1349 ze zm.) w wysokości 360,00 zł, opłatę skarbową od udzielenia pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł oraz opłatę od odwołania w wysokości 1.000,00 zł.

SSR del. Anna Maria Kowalik